

**Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie
43 – 400 Cieszyn, ul. Kochanowskiego 8**

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE CIESZYŃSKIM
W PIERWSZYM PÓŁROCZU
2006 ROKU.**

Cieszyn, 15 września 2006

WSTĘP

Celem opracowania jest systematyczne obserwowanie zjawisk zachodzących na cieszyńskim rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowaniu na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemów takich jak szkolenia bezrobotnych, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe itp.

Opracowanie raportu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwoli:

1. określić kierunki i natężenie zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy (powiat cieszyński),
2. stworzyć bazę informacyjną dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym (powiat cieszyński),
3. określić odpowiednie kierunki szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,
4. usprawnić poradnictwo zawodowe poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
5. ułatwić realizację programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Raport odnosi się do zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Podstawą opracowania raportu są dane zgromadzone w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Metodologia opracowania. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych została opracowana na podstawie 10 najliczniejszych zawodów w oparciu o następujące tablice:

- ✓ Bezrobotni wg zawodów w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku,

- ✓ Struktura bezrobotnych według grup zawodów w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku,
- ✓ Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku,
- ✓ Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodów w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku,
- ✓ Oferty pracy według zawodów w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku,
- ✓ Struktura ofert pracy według grup zawodów w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku,
- ✓ Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku,
- ✓ Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku,
- ✓ Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku,
- ✓ Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku,
- ✓ Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku,
- ✓ Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty.

ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

10 najliczniejszych zawodów, w których rejestrowały się osoby w PUP Cieszyn

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób	kobiety	% osób w danym zawodzie do ogółu bezrobotnych
1	"000000"	Bez zawodu	982	587	11,8
2	"522107"	Sprzedawca	675	620	8,0
3	"512201"	Kucharz	374	308	4,5
4	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	307	271	3,7
5	"743304"	Krawiec	270	266	3,3
6	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	208	180	2,5
7	"741201"	Cukiernik	191	178	2,3
8	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	188	2	2,3

9	"712102"	Murarz	163	9	2,0
10	"914103"	Robotnik gospodarczy	157	65	1,9
11		Pozostałe	4787	2381	57,7
Razem			8302	4867	100

Sytuacja osób rejestrujących się w PUP Cieszyn wg zawodów nie zmieniła się od zeszłego roku. Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec czerwca 2006 roku w PUP Cieszyn prawie 12% stanowią osoby bez zawodu jest to o 2 punkty mniej niż rok temu. Do osób bez zawodu zaliczają się osoby, które posiadają wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i średnie ogólnokształcące i do tej pory nie pracowały.

Tak samo jak rok temu drugą grupę zarejestrowanych osób bezrobotnych stanowią osoby w zawodzie sprzedawca. Stanowią one 8% ogółu osób zarejestrowanych. W stosunku do roku ubiegłego liczba ta zmniejszyła się tylko o 0,1 punkta. Wśród tych osób około 55% to osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe w zawodzie sprzedawca.

Kolejną grupę stanowią osoby posiadające zawód kucharz. Wśród tych osób 82% stanowią osoby, które ukończyły szkołę zawodową w tym zawodzie.

3,7% ogółu bezrobotnych stanowią osoby, które ukończyły szkołę średnią w zawodzie technik ekonomista(-0,2 punkta).

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Cieszyn w pierwszej połowie 2006 roku 270 osób stanowią osoby w zawodzie krawiec. 75% to osoby, które ukończyły szkołę zawodową w kierunku krawiec odzieżowy.

Natomiast wśród tegorocznych absolwentów najczęściej zarejestrowanych jest osób bez zawodu, w których większość to osoby, które ukończyły szkoły średnie ogólnokształcące. Poza tą grupą najczęściej osób rejestrowało się w zawodzie pedagoga, technika ekonomisty, kucharza i technika żywieniowego.

Wśród osób długotrwale bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią osoby z zawodem sprzedawcy (4%) tak samo jak rok temu, kucharza (2% o 0,2 punktu niż rok temu) i cukiernik (1,3% o 0,2 punktu więcej niż w zeszłym roku).

Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie cieszyńskim w I półroczu 2006 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób	kobiety	% osób w danym zawodzie do ogółu bezrobotnych
1	"000000"	Bez zawodu	626	330	12,3
2	"522107"	Sprzedawca	319	277	6,4
3	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	259	232	5,2
4	"512201"	Kucharz	178	112	3,6
5	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	173	129	3,5
6	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	148	0	3,0
7	"311502"	Technik mechanik	141	18	2,8
8	"311204"	Technik budownictwa	104	29	2,1
9	"743304"	Krawiec	104	100	2,1
10	"712102"	Murarz	85	5	1,7
11		Pozostałe	2834	1390	57,0
Razem			4971	2493	100

Sytuacja napływu bezrobotnych wg zawodów nie zmieniła się w porównaniu do pierwszego półrocza 2005 roku. Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych w PUP Cieszyn największą liczbę stanowią osoby bez zawodu tj. 12,3% ogółu rejestrujących się osób. 6,4% osób rejestrujących się stanowią osoby posiadające zawód sprzedawcy. Nadal tyle samo co w roku ubiegłym przybywa osób z wykształceniem technik ekonomista bo około 5,2% ogółu osób rejestrujących się.

Największy napływ, wśród bezrobotnych kobiet, odnotować można w zawodzie sprzedawcy i technika ekonomisty.

Wśród absolwentów najwięcej przybywa osób bezrobotnych z wykształceniem średnim w zawodzie technika żywienia, sprzedawcy i technika budownictwa.

ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Oferty pracy wg zawodów w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1	"522107"	Sprzedawca	103
2	"931301"	Robotnik budowlany	77
3	"512302"	Kelner	57
4	"712102"	Murarz	50
5	"512201"	Kucharz	42
6	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	37
7	"512301"	Bufetowy [barman]	34
8	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac	24

		biurowych]	
9	"833401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	22
10	"413103"	Magazynier	21
11	Pozostałe oferty		840
Razem			1307

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie zanotował w pierwszym półroczu 2006 roku znaczny wzrost ofert pracy bo aż o 470 ofert w porównaniu do pierwszego półrocza 2005 roku. W I półroczu 2006 roku najwięcej ofert pracy wpłynęło w zawodzie sprzedawcy – 103 oferty co oznacza wzrost o 25 ofert do zeszłego roku. Od lat utrzymuje się tendencja dużego zapotrzebowania osób do pracy w zawodzie sprzedawcy przede wszystkim ze względu na turystyczno-rekreacyjny charakter powiatu cieszyńskiego.

Kolejną grupę stanowią pracownicy budowlani (77 ofert) i murarze (50 ofert), liczba ofert w zawodach budowlanych w stosunku do ogólnej liczby złożonych ofert stanowi prawie 10%. Tak duża liczba ofert pracy w tych zawodach wynika z wzrostu prac budowlanych na terenie powiatu cieszyńskiego (budowa drogi ekspresowej) a także związana jest z dużym odpływem osób posiadającym takie umiejętności za granicę.

Coraz większe zapotrzebowanie następuje także w zawodzie kierowców samochodów ciężarowych. W pierwszym półroczu 2006 roku wpłynęło 37 takich ofert pracy.

Podobnie jak w roku ubiegłym dużo ofert pracy notowano w zawodach związanych z gastronomią: kelnera – 57 ofert, kucharza – 42 oferty i bufetowego, barmana – 34 oferty.

ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH

Zestawienie zawodów deficytowych w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 wg największej średniej liczby ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia liczba zarejestrowanych	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
4	"833401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	3,6667	0,3333	11
5	"721203"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	3,1667	0,3333	9,5
6	"811102"	Operator koparek i zwałowarek	1,5	0,1667	9
7	"713302"	Tynkarz	2	0,3333	6
8	"713203"	Posadzkarz	1	0,1667	6
9	"828490"	Pozostali monterzy	1	0,1667	6

		wyrobów z metalu, gumy i tworzyw sztucznych			
10	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	6,1667	1,1667	5,2857
11	"931301"	Robotnik budowlany	12,8333	4,6667	2,75
1	"822990"	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	2,1667	0	MAX
2	"714290"	Pozostali lakiernicy	1,1667	0	MAX
3	"823205"	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	1,1667	0	MAX

Najbardziej deficytowym zawodem w I-półroczu 2006 roku był kierowca operator wózków jezdniowych. W zawodzie tym były złożone 22 oferty pracy (co stanowi 1,7% wszystkich ofert pracy) natomiast w rejestrze PUP zarejestrowane były tylko 2 takie osoby bezrobotne. W związku z dużym popytem na osoby w tym zawodzie PUP Cieszyn zorganizował 2 grupowe (2 grupy po 15 osób) szkolenia na magazyniera, gdzie jednym z elementów jest obsługa wózków jezdniowych.

Niecały 1,5% złożonych ofert pracy było w zawodzie spawacza, na który występuje deficyt wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Do PUP Cieszyn wpłynęło w I-półroczu 37 ofert pracy w zawodzie kierowcy samochodu ciężarowego i 5 ofert pracy w zawodzie kierowcy autobusu. Osoby w tym zawodzie są bardzo poszukiwane na terenie powiatu cieszyńskiego co powoduje ciągły ich deficyt. Duża część tych ofert pracy jest realizowana poprzez umowy trójstronne z przyszłym pracodawcą, urzędem pracy i jednostką szkolącą, w ramach których osoba bezrobotna uzyskuje niezbędne kwalifikacje a po zakończeniu kursu otrzymuje pracę.

Dużo ofert pracy wpływa w zawodach związanych z budownictwem. W pierwszym półroczu 2006 roku złożonych zostało aż 77 ofert pracy na robotników budowlanych, 12 ofert pracy na tynkarzy i 6 na posadzkarzy co łącznie stanowi 7% wszystkich ofert pracy. Natomiast w rejestrze PUP były 63 osoby posiadających takie zawody. Były to osoby, które posiadały już doświadczenie w takim zawodzie choć wymagania pracodawców spełnia znacznie większa liczba osób bezrobotnych np. legitymujących się wyznaczonym zawodem budowlanym. W przypadku takich zawodów pracodawcy biorą pod uwagę umiejętności, wykształcenie i dotychczasowe doświadczenie.

ANALIZA ZAWODÓW NADWYŻKOWYCH

Zestawienie zawodów nadwyżkowych w powiecie cieszyńskim w I-półroczu 2006 wg największej średniej liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w I-półroczu

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia liczba zarejestrowanych	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1	"000000"	Bez zawodu	0	104,3333	0
2	"522107"	Sprzedawca	17,1667	53,1667	0,3229
3	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0	43,1667	0
4	"512201"	Kucharz	7	29,6667	0,236
5	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,1667	28,8333	0,0058
6	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	1,3333	24,6667	0,0541
7	"311502"	Technik mechanik	1,5	23,5	0,0638
8	"311204"	Technik budownictwa	1,1667	17,3333	0,0673
9	"743304"	Krawiec	1,8333	17,3333	0,1058
10	"712102"	Murarz	8,3333	14,1667	0,5882

Największą grupę zawodów nadwyżkowych stanowią osoby nie posiadające zawodu. Jest to najliczniejsza grupa osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Cieszyn. Teoretycznie jest to grupa osób, dla których w I-półroczu 2006 roku nie było żadnej oferty pracy. Choć osoby te nie posiadają żadnego wyuczonego zawodu lecz ukończyły różnego rodzaju kursy lub nabyły doświadczenie zawodowe dlatego też są kierowane do pracodawców na stanowiska pracy zgodne z ich umiejętnościami i wymaganiami pracodawców.

W rejestrze PUP Cieszyn widnieje 675 osób posiadających zawód sprzedawcy. Dla tych osób w I-półroczu 2006 roku pracodawcy złożyli 103 oferty pracy w tym zawodzie. Wynika z tego, że na 1 miejsce pracy przypadało około 7 osób bezrobotnych sprzedawców. Sytuacja ta wynika z faktu, iż na naszym terenie występowało zawsze duże zapotrzebowanie na zawody takie jak sprzedawca, kucharz, kelner co powoduje, że osoby chętnie kształcą się w tym zawodzie widząc szansę na zatrudnienie. Przy nie tak dużej liczbie ofert pracy i ciągłym napływie osób w tym zawodzie przybywa bezrobotnych, dla których nie ma ofert pracy.

Kolejną grupę zawodów nadwyżkowych stanowią osoby posiadające zawód asystenta ekonomicznego (technik ekonomista). Osób zarejestrowanych w tym zawodzie było 307 a nie wpłynęła żadna oferta pracy. Wynika to z faktu, iż pracodawcy nie składają ofert pracy na asystenta ekonomicznego ale składają oferty pracy, gdzie wymagają aby osoby kierowane

posiadały takie wykształcenie. Osoby takie wysyłane są najczęściej na oferty pracy złożone w zawodach pracownik biurowy, handlowiec, przedstawiciel handlowy czy pracownik księgowości. Identyczna sytuacja występuje w przypadku osób z zawodem ekonomisty.

W PUP Cieszyn zarejestrowane były 582 osoby z zawodem kucharz i technik żywienia co stanowi 7% ogółu bezrobotnych a ofert pracy w tych zawodach było 42 (3% wszystkich ofert pracy). Osoby z takimi kwalifikacjami są wysyłane też na inne oferty pracy np. pomoc kuchenna czy kelner. Znaczna liczba osób z tym zawodem związana jest z dużą liczbą szkół kształcących młodzież w tych kierunkach jak również z sezonowością pracy.

Podobna sytuacja występuje w przypadku mechaników samochodów osobowych, których to zarejestrowanych jest w PUP Cieszyn 188 a ofert pracy było 8. Rzadko zdarzają się oferty pracy konkretnie na mechanika samochodowego. Częściej pracodawcy potrzebują osoby z takim zawodem do pracy na stanowisko kierowcy – mechanika, kierowcy – magazyniera.

Również w przypadku technika mechanika pracodawcy rzadko składają oferty pracy skierowane dokładnie dla technika mechanika. Najczęściej poszukują osób w innych zawodach ale posiadających wykształcenie średnie w zawodzie technik mechanik lub umiejętności technika mechanika, uważając, że posiadanie takiego zawodu umożliwia wykonywanie różnych prac technicznych.

270 osób z zawodem krawiec było zarejestrowanych w cieszyńskim urzędzie pracy, natomiast wpłynęło tylko 11 ofert pracy. Oznacza to, że na jedną ofertę przypadały 24 osoby. Sytuacja ta wynika z faktu, iż na terenie powiatu cieszyńskiego w ostatnich latach zlikwidowano dużą część zakładów pracy zatrudniających krawcowe. Przed kilku laty był to bardzo poszukiwany zawód i wiele osób kształciło się w tym kierunku.

Murarz jest kolejnym nadwyżkowym zawodem występującym w powiecie cieszyńskim. Na 50 (3,8% wszystkich ofert) ofert pracy w zawodzie murarz przypadało 163 (2% ogółu zarejestrowanych) osób z takim zawodem. Co oznacza, że statystycznie na jedną ofertę przypadało 3,3 osoby bezrobotnej. Jednak osoby takie kierowane są także na oferty pracy związane z budownictwem takie jak robotnik budowlany.

WNIOSKI

W 2005 roku zmniejszyło się w powiecie cieszyńskim bezrobocie rejestrowane. Na koniec roku 14,3% ogółu osób aktywnych zawodowo pozostawało bez pracy tj. o 1,2% punktu mniej niż w roku 2004. Współczynnik ten nadal był niższy od wojewódzkiej stopy bezrobocia, która wynosiła 15,4% (w 2004r. – 16,6%) oraz od wskaźnika obliczanego dla całego kraju, stanowiącego 17,6% (w 2004r. – 18,7%). W 2005 roku zmniejszyła się liczba osób rejestrujących się w Urzędzie Pracy – ogółem 9 925 osób (o 367 osób mniej niż w 2004 roku). W 2005 roku wzrosła liczba wyrejestrowań z Urzędu pracy z 9240 osób w 2004 do 9737 osób w 2005 roku. Na podkreślenie zasługuje fakt iż wśród osób wyrejestrowanych zwiększyła się liczba osób podejmujących pracę i wynosiła ona 5725 osób (+477 osób). Tendencja spadkowa bezrobocia utrzymuje się nadal i na koniec czerwca 2006 roku były zarejestrowane 8302 osoby bezrobotne co daje stopę bezrobocia na poziomie 13,3%. W porównaniu do czerwca ubiegłego roku natopił spadek o 1011 osób.

Od 1998 roku liczba ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy systematycznie wzrasta ale nadal 68% osób szuka i znajduje pracę samodzielnie. Najwięcej ofert pracy zaczęło napływać od 2002 roku. W roku 2005 liczba ofert pracy utrzymała się nadal na stosunkowo wysokim poziomie 1824 ofert– o 2 więcej niż w 2004 roku, co było efektem realizowanego od 2004 roku projektu zewnętrznego pośrednictwa pracy. Sytuacja ta nie zmienia się także w bieżącym roku. Dodatkowo pozytywnie wygląda fakt, iż przy spadku liczby osób bezrobotnych nadal znacząco wzrasta liczba ofert pracy. Do czerwca 2006 roku wpłynęło do PUP Cieszyn 1307 ofert pracy co stanowi wzrost o 470 ofert w porównaniu do czerwca ubiegłego roku.

Powiat cieszyński charakteryzuje się bardzo dużą sezonowością zatrudnienia związaną z turystyką, gastronomią a w chwili obecnej także z budową drogi ekspresowej.

Czynniki te powodują, że osoby bezrobotne poszukiwane są w szczególności w zawodach takich jak sprzedawca, kucharz, kelner, kierowca, robotnik gospodarczy czy murarz. Z drugiej strony przyczyniają się do powstawania negatywnych skutków np. od lat przybywa osób w w/w zawodach, bo mają one nadzieję znaleźć pracę najbardziej poszukiwaną a to powoduje, iż w chwili obecnej na takie zawody jak sprzedawca czy kucharz mamy nadwyżkę bezrobotnych w stosunku do ilości składanych ofert pracy.

Trudna sytuacja występuje wśród osób posiadających zawód krawiec lub cukiernik (zwłaszcza cukiernik przemysłowy) dla których cały czas zmniejsza się liczba miejsc pracy.

Związane jest to z likwidacją wielu zakładów, które funkcjonowały na lokalnym rynku i zatrudniały osoby w tych zawodach. Powiatowy Urząd Pracy za pomocą aktywnych form takich jak szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne czy staże prowadzi aktywizację tych osób w celu dostosowania do nowych wymagań pracodawców.

Najmniej ofert pracy wpływa do PUP Cieszyn dla osób, które ukończyły studia ale z drugiej strony osób tych także jest najmniej zarejestrowanych, gdyż najczęściej szukają one samodzielnie pracy i najłatwiej ją znajdują.

Najtrudniejsza sytuacja panuje wśród osób, które nie posiadają zawodu. W chwili obecnej pracodawcy najchętniej zatrudniają osoby z wykształceniem minimum średnim zawodowym lub osoby posiadające doświadczenie zawodowe. Powiatowy Urząd Pracy poprzez szkolenia grupowe lub indywidualne pozwala uzyskać tym osobom nowy zawód bądź dzięki takim formom jak roboty publiczne, prace interwencyjne czy doposażenie stanowiska pracy umożliwić zdobycie niezbędnego doświadczenia zawodowego.